

# Ecologische inventarisatie Pean 1 Nes

Opdrachtgever: Zeilschool Pean

projectnummer: 553.10.50.00.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Pean 1, Nes-Akkrum

Datum: 23-10-2018

## Inleiding

### KADER

De zeilschool Pean is van plan om op het terrein van zeilschool 'Pean' enkele vakantiehuisjes te realiseren. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)<sup>1</sup> of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 4 september 2018 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: licht bewolkt, circa 24°C, droog en weinig wind. Aanvullend is van 12 tot en met 18 oktober 2018 soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waterspitsmuis en noordse woelmuis.

### PROJECTGEBIED

De zeilschool is gelegen in het landelijk gebied ten noorden van Akkrum en ten oosten van Grou en grenst aan watergang 'De Graft' welke uitmond in het meer 'Peanster Ee'. Het projectgebied betreft het campingterrein ten noorden van de bedrijfsgebouwen en het ten oosten hiervan gelegen bosperceel begroeid met jonge bomen, struiken en ruigte kruiden. Tussen deze twee delen ligt een watergang. Op het campingterrein zijn naast enkele vakantiewoningen, groenstructuren in de vorm van (oudere) bomen, struiken en gras aanwezig. Ten noorden en oosten van het bosperceel liggen watergangen.

De voorgenomen plannen bestaan uit de realisatie van circa 11 vakantiewoningen en een waterpartij. Hiertoe worden de bestaande vakantiewoningen verwijderd, wordt de tussengelegen watergang gedempt en worden zowel oudere als jongere bomen gekapt. De watergangen aan de noord- en oostzijde blijven behouden.

De navolgende foto's geven een impressie van het projectgebied op 4 september 2018.

---

<sup>1</sup> De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.



Linksboven: bestaande camping. Rechtsboven: watergans tussen camping en bosperceel.

Linksonder: watergang ten oosten van bosperceel. Rechtsonder: bosperceel gezien vanuit oosten.



## Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

## INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna<sup>2</sup> (NDFF) via Quickscanhulp.nl<sup>3</sup> (© NDFF - quickscanhulp.nl 04-09-2018 14:59:22) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het projectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën.

In het projectgebied zijn naast Engels raaigras enkele algemene plantensoorten als hondsdrif, geel nagelkruid, gewone brandnetel, gewone paardenbloem, klimop, meidoorn, wilde kastanje, zwarte els, hazelaar en wilg aangetroffen. In en rond de watergang zijn plantensoorten als riet, koninginnekruid en kroos aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het projectgebied (Quickscanhulp.nl). Deze zijn eveneens niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden gezien de terreingesteldheid ook niet in het projectgebied verwacht.

In het projectgebied zijn geen nesten van broedvogels met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. Mogelijk vormt het projectgebied wel een klein onderdeel van het foerageergebied van soorten als buizerd en ransuil, die voorkomen in de omgeving van het projectgebied (Quickscanhulp.nl). In de groenstructuren zijn wel diverse meer algemeen voorkomende broedvogels broedend te verwachten waaronder vink, merel, tjiftjaf, Turkse tortel en rietzanger.

Door het ontbreken van geschikte bebouwing (de vakantiewoningen herbergen geen potentiële verblijfplaatsen zoals een spouwmuur en ruimte onder dakpannen en boeiboorden en ruimten (zoals holten en scheuren) in bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied worden uitgesloten. Het projectgebied is wel voor soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger geschikt als foerageergebied. In het projectgebied zijn geen doorgaande lijn-vormige structuren aanwezig die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als onderdeel van een vliegroute. De aan

---

<sup>2</sup> Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op [www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl).

<sup>3</sup> Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

de westzijde van het projectgebied gelegen watergang De Graft is wel geschikt als vliegroute voor meervleermuis en watervleermuis.

In en langs de watergang die dwars door het projectgebied loopt en deels ook in en langs de watergang aan de noordzijde van het projectgebied is suboptimaal geschikt leefgebied (rijk begroeide oevers) aangetroffen voor de beschermde (en niet-vrijgestelde) waterspitsmuis en noordse woelmuis. Daarnaast is van deze soorten het voorkomen bekend uit de omgeving van het projectgebied (o.a. Quickscanhulp.nl, telmee.nl en verspreidingsatlas.nl). Tijdens het soortgericht muizenonderzoek dat is uitgevoerd, zijn zowel waterspitsmuis als noordse woelmuis niet aangetroffen (Melis 2018<sup>4</sup>). Verblijfplaatsen of onmisbaar leefgebied van overige niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten worden gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht in het projectgebied. Tijdens het muizenonderzoek zijn wel de algemene grondgebonden zoogdiersoorten veldmuis, rosse woelmuis en dwergmuis aangetroffen. Voor deze te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Het oppervlaktewater in en in de directe omgeving van het projectgebied biedt geschikt voortplantingsbiotoop voor de algemene amfibieënsoorten bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. De oevers en boschages in het projectgebied vormen geschikt landbiotoop voor deze soorten waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Geschikt leefgebied voor beschermde en niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt in het projectgebied. Dergelijke soorten zijn zodoende niet te verwachten in het projectgebied.

De watergang in het projectgebied vormt geen geschikt leefgebied voor de uit de wijdere omgeving bekende beschermde vissoort grote modderkruiper (Quickscanhulp.nl). Door de aanwezigheid van watervegetatie vormt de watergang aan de noordzijde van het projectgebied wel potentieel leefgebied voor deze soort.

Uit de wijde omgeving (1-5 km) van het projectgebied is het voorkomen bekend van de beschermde reptielensoort ringslang (Quickscanhulp.nl en raven.nl). Door de aanwezigheid van potentieel leefgebied, kan deze soort in het projectgebied niet worden uitgesloten. Zo is voor deze soort ter hoogte van het projectgebied leefgebied aanwezig in en langs De Graft en op het dijkje tussen De Graft en de camping. In het projectgebied zelf is hooguit landbiotoop aanwezig in de vorm overwinteringsplekken onder bijvoorbeeld de vakantiewoningen of takkenafval dat verspreid langs het bosperceel ligt. Potentiële broeihopen<sup>5</sup>, met broeimateriaal zoals bladafval of mest, zijn niet aangetroffen tijdens het veldonderzoek.

Beschermde soorten uit de soortgroep ongewervelden zijn niet in het projectgebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

## TOETSING

---

<sup>4</sup> Melis, J., 2018. Nader onderzoek Nes; vallenonderzoek naar noordse woelmuis en waterspitsmuis in het kader van de Wet Natuurbescherming (Wnb). JME-rapport 18-048. John Melis ecologie, Jubbega.

<sup>5</sup> Voor het uitbroeden van de eieren van ringslang.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Het projectgebied zal ook na herinrichting geschikt zijn en blijven als foerageergebied voor vleermuizen. Hierop zijn dan ook geen negatieve effecten te verwachten. Hoewel de watergang De Graft (geschikt als vliegroute voor meervleermuis en watervleermuis) niet betrokken is bij de plannen, is het bij het eventueel plaatsen van kunstverlichting op de camping wel van belang rekening te houden met deze potentiële functie. Vooral meervleermuizen zijn gevoelig voor kunstlicht. Negatieve effecten op een vliegroute kunnen worden voorkomen door ervoor te zorgen dat bij het plaatsen van kunstverlichting geen lichtuitstraling op De Graft plaatsvindt.

In het projectgebied zijn geen exemplaren van de beschermde waterspitsmuis en noordse woelmuis aangetroffen. Op basis van het uitgevoerde veldonderzoek kan geconcludeerd worden dat deze soorten niet voorkomen in het projectgebied. Het aanvragen van een ontheffing van de Wnb is voor deze soorten niet aan de orde.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Negatieve effecten op de beschermde vissoort grote modderkruiper zijn niet te verwachten, aangezien de watergang met potentieel leefgebied niet betrokken is bij de beoogde plannen.

Als gevolg van de beoogde werkzaamheden kunnen potentiële winterverblijfplaatsen van enkele ringslangen verstoord worden en verloren gaan. Om met zekerheid schade aan de soort te voorkomen, dienen de potentiële winterverblijfplaatsen (vakantiewoningen en takkenafval) te worden verwijderd voor de start van de overwinteringsperiode van ringslang (deze begint medio oktober). Negatieve effecten op de instandhouding van deze soort zijn niet te verwachten. Naast dat hier hooguit een enkel exemplaar wordt verwacht, blijft in het projectgebied (in het deels te behouden bosperceel) en directe omgeving (groenstructuren) tijdens en na de werkzaamheden in ruime mate geschikt overwinteringsbiotoop voorhanden.

Voor de soortgroepen flora en ongewervelden kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

## **Gebiedsbescherming**



Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

#### WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

#### NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in de Verordening Romte Fryslân 2014.

#### NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelgebieden.

#### INVENTARISATIE

Het projectgebied ligt op een afstand van ruim drie kilometer ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied Alde Feanen. Direct grenzend aan het projectgebied ligt NNN-water, te weten De Graft. Volgens de kaart op ruimtelijkeplannen.nl ligt het projectgebied op een afstand van circa 35 meter van een gebied dat is aangewezen als weidevogelkansgebied.

#### TOETSING

Gezien de afstand tot in het kader van de Wnb beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen project geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te verwachten. Daarnaast vinden er geen werkzaamheden plaats in het NNN-water en in de weidevogelkansgebieden, zodoende zijn hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient echter wel rekening te worden gehouden met de nabijgelegen ligging van de weidevogelkansgebieden (Verordening Romte Fryslân). Van belang is dat er geen verstoring van (broedende) weidevogels plaatsvindt. Dit kan door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (zie hiervoor ook onder het kopje 'toetsing' bij de soortenbescherming).

Deze inventarisatie geeft geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb of een nadere analyse van effecten op het NNN of weidevogelkansgebieden.

#### Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie en het aanvullend soortgericht muizenonderzoek, is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Van het doen van aanvullend onderzoek en de aanvraag van een ontheffing op grond van de Wnb is in voorliggende situatie geen sprake. Wel komt uit de inventarisatie naar voren dat rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels, de potentiële vliegroute van meervleermuis en watervleermuis en met eventuele overwinterende ringslangen.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.